

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 1 van 16

Versiebeheer en toelichting

versie	datum	toelichting
1	01-01-2014	Omnummering en aanpassing van IB01-SPEC9
2	27-03-2014	Wijzigingen vanwege onder andere nieuwe limieten in de wetgeving.
3	23-02-2015	Aanpassingen toepassing meetonzekerheid analyseresultaten. Aanpassing excelbestand (kolom h, % of hoogte afwijking / interventiegrens), aanpassing normen mycotoxine, aanpassing tekst aan recente nummering-aanduiding. EU verordeningen 212/2014, 519/2014, 752/2014, 884/2014 en 1021/2014 zijn ingevoegd.

1. DOEL EN TOEPASSINGSGEBIED

Het specifiek interventiebeleid chemie beschrijft binnen de kaders van het algemeen interventiebeleid de interventiegrenzen voor de beoordeling van specifieke overtredingen voor het werkterrein chemie en geeft per overtreding invulling van het algemeen interventiebeleid.

Op andere overtredingen m.b.t. levensmiddelen dan in dit document beschreven, is het algemene interventiebeleid NVWA van toepassing.

2. DEFINITIES EN WETTELIJKE BASIS

2.1 Definities

Voor de definities wordt verwezen naar het algemeen interventiebeleid NVWA.

Afkortingen

- ARfD acute reference dose
- ggo / GGO genetisch gemodificeerd organisme
- DPTG dimere en polymere triglyceriden
- HAB Hoeveelheid Aanduidingenbesluit Warenwet
- LOD limit of detection
- LOQ limit of quantitation
- MCPD monochloorpropaandiol
- MRL maximum residu limiet
- pTSA para-tolueensulfonamide
- SOP Standing operation procedure
- WEL Warenwetbesluit etikettering levensmiddelen
- WW Warenwet

2.2 Wettelijke Basis

De wettelijke basis voor het specifiek interventiebeleid is:

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie			
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015	pag. 2 van 16

- De Warenwet met onderliggende besluiten en regelingen.

3. **WERKWIJZE**

In het algemeen maatregelenbeleid NVWA is een lijn uitgezet wanneer welke interventie maatregelen worden ingezet. Voor afwijkingen m.b.t. chemie wordt deze lijn ook gevolgd en zijn de soorten overtredingen zoveel mogelijk ingedeeld in de categorie-indeling (gering – overtreding – ernstig).

In bijlage 1 zijn voor de overtredingen chemie de interventiegrenzen en specifieke interventies opgenomen.

Indien in de kolom 'follow up na overtreding: Interventie bij herhaalde overtreding' geen interventie is opgenomen, dient het algemeen interventiebeleid gevolgd te worden. Dit betekent dat bij herhaling van een overtreding (niet ernstig, niet gering) de keuze gemaakt moet worden of opnieuw een schriftelijke waarschuwing wordt opgelegd dan wel een boeterapport wordt opgemaakt.

3.1 **Werkwijze bestrijdingsmiddelen**

In Bijlage 2 wordt een nadere toelichting gegeven op het interventiebeleid residuen van bestrijdingsmiddelen in eet- en drinkwaren.

3.2 **Werkwijze mycotoxinen**

In Bijlage 3 is het specifiek interventiebeleid met betrekking tot het onderdeel 'mycotoxinen' aangegeven.

In Bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven op het interventiebeleid mycotoxinen in eet- en drinkwaren.

4. **HULPMIDDELEN EN REGISTRATIE**

Niet van toepassing.

5. **VERANTWOORDELIJKHEDEN**

De medewerker van de NVWA is verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de procedure.

6. **DIVERSEN**

Bijlagen

Bijlage 1: specifiek interventiebeleid Chemie

IB02-spec_43_Bijlage 1 specifiek intervent

Bijlage 2: Nadere toelichting interventiebeleid residuen bestrijdingsmiddelen in eet- en drinkwaren

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie			
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015	pag. 3 van 16

Bijlage 3: Nadere toelichting interventiebeleid mycotoxinen in eet- en drinkwaren

Bijlage 4: Limietentabel interventiebeleid mycotoxinen in eet- en drinkwaren

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie			
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015	pag. 4 van 16

Bijlage 2: Nadere toelichting interventiebeleid residuen bestrijdingsmiddelen in eet- en drinkwaren

1. Doel en toepassingsgebied

Deze bijlage beschrijft de te nemen maatregelen bij het aantreffen van overschrijdingen van maximale residulimieten voor bestrijdingsmiddelen en van residuen van in Nederland niet toegelaten gebruik op Nederlandse producten. Dit is een nadere toelichting/uitwerking op het interventiebeleid eet- en drinkwaren laboratorium chemie, IB02-SPEC43, alsmede op het interventiebeleid import levensmiddelen, plantaardige diervoeders en non-food producten, IB01-spec18.v01

2. Werkwijze

2.1 Algemeen

In de verordening (EG) Nr. 396/2005¹ staan in artikel 18, eerste lid in samenhang met bijlage II van diezelfde verordening, maximale gehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong. Indien daar genoemde Maximale Residu Limieten (MRL's) worden overschreden, is dit een overtreding van artikel 2, dertiende lid, van het Warenwetbesluit Bereiding en behandeling van levensmiddelen.

Een maatregel kan alleen dan genomen worden, als het monster genomen is volgens de voorschriften genoemd in de Warenwetregeling Monsterneming. Deze is in het kwaliteitssysteem geïmplementeerd als procedure MON01-04.

Als het gemeten residugehalte hoger is dan of gelijk aan tweemaal de MRL, is er statistisch voldoende zekerheid dat de MRL ook daadwerkelijk wordt overschreden en wordt een interventie gepleegd (zie bijlage 1 onder hoofdstuk residuen van bestrijdingsmiddelen).

Deze meetonzekerheid is geschat op basis van de binnenlabreproduceerbaarheid en proficiëncytestresultaten. Hieruit is een fit-for-purpose tussenlab standaarddeviatie van 25 % geschat. Deze schatting is beschreven in het validatierapport bij de SOP van de analysemethode. Analooq aan de procedure beschreven in de Eurachem Guide (Quantifying Uncertainty in Analytical Measurement, Eurachem/Citac Guide CG4, sec.ed. 2000, CH 8) en EU-richtlijn 98/53/EU (geconsolideerd) is dan de meetonzekerheid bij een 95 % betrouwbaarheidsinterval \pm 50%. Vanwege de meetonzekerheid is het niet mogelijk bij geringere overschrijdingen een maatregel te nemen.

Bij een overschrijding van de CCPC (de Critical Crop Pesticide Concentration, de residuwaarde waarbij voor de betreffende product-middel-combinatie de Acute Reference Dose (ARfD) overschreden kan worden) kan met een lagere waarschijnlijkheid van overschrijding worden volstaan. Dan wordt een interventie gepleegd bij elke overschrijding van MRL en CCPC. Zie ook 2.2 voor

¹ Verordening (EG) Nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van richtlijn 91/414/EG

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie			
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015	pag. 5 van 16

een nadere toelichting.

NB: Dit beleid is Europees afgesproken en vastgelegd in document "Method Validation and Quality Control Procedures for Pesticide Residues Analysis in Food and Feed", (SANCO/12571/2013, http://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/guidance_documents/docs/qualcontrol_en.pdf).

Bij ofwel een tweevoudige overschrijding van de MRL (algemeen: gemeten gehalte – meetonzekerheid hoger dan of gelijk aan MRL) ofwel een overschrijding van de MRL en de CCPC betreft het een ernstige overtreding. De uitzondering is vermeld in regel 36.

In paragraaf 2.3 en 2.4 van deze bijlage worden in geval van import en van biologische producten uitzonderingen of verdere invulling voor die specifieke situaties beschreven.

Vervolgens zijn de interventies die genomen worden, het geven van nalevingshulp en het opmaken van een schriftelijke waarschuwing of een boeterapport.

Vastleggen en in officiële inbewaarneming conform artikel 54, tweede lid onder f van Verordening (EG) Nr. 882/2004² van een partij kan in specifieke situaties als interventie-instrument ingezet worden. Het monsteronderzoekstraject kost in het algemeen zoveel tijd dat officiële inbewaarneming achteraf niet meer mogelijk is. In sommige gevallen is deze maatregel wel mogelijk, zoals bij import (artikel 19 van Vo (EG) 882/2004) en bij bemonstering op verdenking. Uitgangspunt is dat inbewaarneming uitsluitend plaatsvindt wanneer er sprake kan zijn van een gezondheidsrisico of bij door verdachte bewust herhaalde overtredingen.

Bij verdachte partijen kan de eigenaar gevraagd worden de partij beschikbaar te houden voor de NVWA.

Nalevingshulp wordt in navolgende gevallen gegeven. Bedrijven dienen er voor te zorgen dat producten aan de eisen voldoen. Bij een gevonden gehalte hoger dan de MRL (maar lager dan tweemaal MRL), gemeten door de NVWA, weet de NVWA, dat bedrijven die zorg niet in acht hebben genomen, hoewel niet onomstotelijk vast staat, dat het gehalte in het monster boven de MRL lag. Het bedrijf krijgt een brief, waarin op de zorgplicht wordt gewezen.

2.2 Residu-overschrijdingen met een mogelijk gezondheidsrisico

Bij gevaren van bestrijdingsmiddelresiduen zijn twee situaties van belang. Middelen kunnen acuut toxisch zijn of chronisch toxisch.

Voor stoffen die chronisch toxisch zijn, zijn Acceptable Daily Intake's (ADI's) vastgesteld. Deze gaan uit van mogelijke effecten bij levenslange belasting. Bij een gevonden overschrijding van de MRL mag, uitgaande van het gemiddelde dieet op basis van de voedselconsumptiepeiling (VCP), de ADI niet overschreden worden.

² Verordening (EG) Nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controles op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 6 van 16

Voor acuut toxische middelen is een zogenaamde Acute Reference Dose (ARfD) vastgesteld. Bij een gevonden overschrijding van de MRL mag de ARfD niet overschreden worden. Wanneer geen ARfD is vastgesteld wordt uit voorzorg hiervoor de ADI genomen, tenzij expliciet is vastgesteld dat een ARfD niet nodig is. Voor deze berekening wordt de conceptaanbeveling voor het uitgeven van een notification in het kader van het RASFF-systeem van de Europese Commissie gevolgd (Sanco/3346/2001). De Afdeling TO is beschikbaar voor nadere informatie en/of toelichting.

2.3 Importproducten (niet EU)

Producten uit derde landen kunnen zowel in de handelskanalen worden bemonsterd, als bij binnenbrengen in Nederland (Europese Unie). Bij bemonstering in het handelskanaal geldt bovenstaand beleid (paragraaf 2.1 en 2.2). Bij binnenbrengen in Nederland (EU) geldt het interventiebeleid gebaseerd op de Vo (EG) Nr. 882/2004, zie interventiebeleid import levensmiddelen, plantaardige diervoeders en non-food producten, IB01-spec18.v01.

Als niet voldaan wordt aan wetgeving inzake diervoeders of levensmiddelen kunnen diverse maatregelen worden genomen.

De volgende interventies zijn mogelijk:

I Als een partij in officiële bewaring is (bij voorbeeld naar aanleiding van verdenking of EU-wetgeving) en een afwijking geconstateerd wordt:

a. Er is geen sprake van een te verwachten van gezondheidsrisico (geen overschrijding CCPC, geen overschrijding ADI)

Maatregelen worden genomen conform artikel 19, lid 1, van de verordening (EG) Nr. 882/2004. Er wordt opgedragen dat het product wordt vernietigd dan wel aan een speciale behandeling moet worden onderworpen of hierop zonedig andere passende maatregelen worden toegepast ofwel moet worden teruggestuurd uit de Gemeenschap. Zonedig wordt opdracht gegeven tot het terugroepen van het product.

b. Bij te verwachten gezondheidsrisico (overschrijding CCPC, en/of overschrijding ADI)

Maatregelen worden genomen conform artikel 19, tweede lid, van de verordening (EG) Nr. 882/2004. Er is dan sprake van een onverwijld terugroeping en vernietiging of terugsturing of een ander nader overeen te komen handeling met betrekking tot de partij.

II Als een partij niet in officiële bewaring was en een afwijking geconstateerd is:

Het kan zijn dat er bij monsternamen nog geen sprake is van inbewaarneming en achteraf wordt vastgesteld dat niet voldaan wordt aan die wetgeving. Dan zijn de hierboven genoemde interventies niet meer mogelijk.

In dit geval wordt, nadat de monsteruitslag bekend is, de ladingbelanghebbende en de importeur over de bevindingen per brief geïnformeerd.

Als er een afwijking geconstateerd wordt, worden vervolgcacties ondernomen op grond van artikel 19 van Verordening (EG) Nr. 882/2004 (officiële inbewaarneming, melding andere landen, etc). Ook krijgen ladingbelanghebbende en/of importeur een afmeldingsbrief met vermelding van de bevindingen. Bovendien wordt dan ongeacht de aard van de afwijking de ladingbelanghebbende

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 7 van 16

en/of de importeur de vraag gesteld wat zij voornemens zijn te gaan doen om herhaling te voorkomen.

Het gaat in veel gevallen om bederfelijke waar, het kan dus voorkomen dat bovenstaande acties op de betreffende partij niet meer toegepast kunnen worden. Dan wordt medegedeeld dat de NVWA een volgende zending van deze producten uit het betreffende land van oorsprong conform artikel 18 van Vo (EG) 882/2004 in officiële bewaarneming kan plaatsen totdat de resultaten van het analyseonderzoek van de NVWA bekend zijn. Als in die partij geen afwijking wordt aangetroffen, wordt de partij alsnog vrijgegeven.

Bij een afwijking zijn de mogelijkheden conform artikel 20 en 21 van Vo (EG) 882/2004 van kracht.

III Bij een vermoeden van afwijking:

Bij het vermoeden van niet naleving van wetgeving kan besloten worden tot officiële inbewaarneming, tegelijk met monsternamen en laboratoriumonderzoek.

2.4 Biologische producten

Over deze producten bestaat een EG-richtlijn, die geïmplementeerd is in de Landbouwkwaliteitswet (LKW). Enkele belangrijke punten hieruit:

- Voor biologische productie is omschreven wat mag en wat niet. Bepaalde bestrijdingsmiddelen zijn wel toegestaan;
- Het gebruik van de aanduiding "biologisch" is voorbehouden aan aangeslotenen bij een aangewezen instantie, in Nederland SKAL, gevestigd te Zwolle.

Belangrijke overtredingen zijn dan ook:

- Niet toegelaten gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- Oneigenlijk gebruik van de term "biologisch", zoals het geval is, wanneer de producent/importeur niet bij SKAL is aangesloten.

Het oneigenlijk gebruik van een aanduiding verwijzend naar biologische teelt kan worden vastgesteld door de NVWA of door SKAL. De NVWA kan hiertegen, na afstemming met SKAL, altijd optreden. SKAL kan alleen door middel van tuchtrecht optreden tegen de bij SKAL aangesloten ondernemingen. In de praktijk zal SKAL de NVWA vragen om op te treden.

De NVWA heeft met SKAL de afspraak dat wanneer SKAL overtredingen meldt, de NVWA optreedt. SKAL wordt op de hoogte gebracht van de genomen maatregel, ongeacht of deze berust op melding van SKAL of eigen waarneming.

Bij monsters zijn er drie situaties om op te treden:

- Een residumeetwaarde – meetonzekerheid onder de MRL, maar boven de LOQ-MRL, van een middel dat bij normaal landbouwkundig gebruik voorkomt. Hieronder valt dus niet een spoortje DDT, maar wel vinchlozolin op aardbeien. Tegen deze misleiding wordt opgetreden op basis van het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen (artikel 29, eerste lid, hetgeen een overtreding is van artikel 2, eerste lid, van dat Warenwetbesluit).

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie			
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015	pag. 8 van 16

- Een residumeetwaarde min meetonzekerheid boven de MRL. Hiertegen kan worden opgetreden op basis van de Warenwetregeling Residuen van Bestrijdingsmiddelen, ook in dat geval is de biologische vermelding misleidend en kan daartegen worden opgetreden op grond van het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen (artikel 29, eerste lid, hetgeen een overtreding is van artikel 2, eerste lid, van dat Warenwetbesluit).
- Eén van bovenstaande overtredingen en geen aansluiting bij SKAL, dit is in strijd met de bepalingen in het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007. Voor de handhaving van dat besluit is de NVWA ook aangewezen.

In alle bovenstaande gevallen is er sprake van een ernstige overtreding en zal een proces verbaal opgemaakt worden. Aan SKAL wordt de overtreding gemeld, zodat zij ook tuchtrechtelijk kunnen optreden.

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 9 van 16

Bijlage 3 Nadere toelichting interventiebeleid mycotoxinen in eet- en drinkwaren. In deze versie is het volgende aangepast: EU verordeningen 212/2014, 519/2014, 752/2014, 884/2014 en 1021/2014 zijn ingevoegd.

1 Onderwerp

Deze bijlage beschrijft het nemen van maatregelen bij het aantreffen van overschrijdingen van de limieten voor een aantal met name genoemde mycotoxinen in levensmiddelen en grondstoffen. Dit document gaat niet in op de meldplicht en de consequenties daarvan in het kader van de Algemene Levensmiddelenverordening.

2 Begrippen

2.1 Algemeen

Voor een aantal mycotoxinen zijn in Europese Verordeningen (EU verordeningen) maximale gehalten voorgeschreven, waarvan (EG) nr. 1881/2006 de basis is. Deze limieten zijn integraal in de tabel opgenomen. In de Warenwet is in artikel 12, eerste lid van het besluit Bereiding en Behandeling van Levensmiddelen (BBL), bepaald dat schimmeltoxinen in hoeveelheden die schadelijk kunnen zijn voor de volksgezondheid, afwezig moeten zijn in eet- of drinkwaren en grondstoffen. Voor toepassing ervan in de dagelijkse praktijk is hieraan een getal gekoppeld. De hiervoor benodigde gegevens zijn ontleend aan EFSA opinies, SANCO documenten en ontwerpverordeningen die nog niet van kracht zijn. De hieraan ontleende getalwaarden zijn cursief in de tabel opgenomen, ter onderscheid van de EU limieten die er vetgedrukt in staan. Onder derde landen worden niet-EU-landen verstaan.

2.2 Wettelijke Basis

- ❖ VERORDENING (EG) Nr. 882/2004 VAN DE COMMISSIE van 29 april 2004, inzake officiële controles op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn, Publicatieblad van de Europese Unie, 28.5.2004, L 191/1.
- ❖ Verordening (EG) Nr. 1881/2006 van de commissie van 19 december 2006, tot vaststelling van de maximumgehalten aan bepaalde verontreinigingen in levensmiddelen, Publicatieblad van de Europese Unie, 20.12.2006, p. L 364/5. Deze verordening wordt regelmatig aangepast vanwege wijzigingen of aanvullingen op de daarin gedane limieten. Een geconsolideerde versie is te vinden via de link: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R1881:20121203:EN:PDF>
- ❖ Verordening (EG) Nr. 401/2006 van de commissie van 23 februari 2006, tot vaststelling van bemonsteringswijzen en analysemethoden voor de officiële controle op het mycotoxinegehalte in levensmiddelen, Publicatieblad van de Europese Unie, L 70/12, 9-3-2006. Deze verordening wordt aangepast als de daarin gedane monsternameschema's worden gewijzigd. Een geconsolideerde versie is te vinden via de link: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R0401:20100313:EN:PDF>
- ❖ Uitvoeringsverordening (EU) Nr. 884/2014 van de commissie van 13 augustus 2014 tot vaststelling van bijzondere voorwaarden voor de invoer van bepaalde diervoeders en levensmiddelen uit bepaalde

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015 pag. 10 van 16

derde landen in verband met het risico van verontreiniging met aflatoxinen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1152/2009, *Publicatieblad van de Europese Unie*, 27.9.2014, p. L 242/4-19.

- ❖ Uitvoeringsverordening (EU) Nr. 1021/2014 van de commissie van 26 september 2014 tot wijziging van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 669/2009 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft meer uitgebreide officiële controles op de invoer van bepaalde diervoeders en levensmiddelen van niet-dierlijke oorsprong, *Publicatieblad van de Europese Unie*, 27.9.2014, L 283/32-39. Een geconsolideerde versie is te vinden op: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0669:20131001:EN:HTML>
- ❖ Verordening (EU) Nr. 752/2014 van de commissie van 24 juni 2014 tot vervanging van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad, *Publicatieblad van de Europese Unie*, 15.7.2014, L 208/1-71.
- ❖ Warenwet, artikel 12, eerste lid, Warenwetbesluit Bereiding en Behandeling van Levensmiddelen.

3 Werkwijze

3.1 Overwegingen

Alvorens een maatregel te nemen dient te worden vastgesteld of een analyseresultaat van een monster afwijkt van de wettelijke eisen. Daarbij worden 2 gevallen onderscheiden:

1. Partijbemonstering volgens SOP MON01-05

In geval van **voor directe humane consumptie** bestemde producten zoals gedroogde vijgen en noten, waarbij 2 of 3 deelmonsters zijn genomen, is de partij afwijkend **zodra één deelmonster** (van 10 kg) het maximumgehalte (analyseresultaat min meetonzekerheid) overschrijdt. In die gevallen waarin het verzamelmonster minder is dan 24 kilo, is het verdeeld en geanalyseerd in 2, of tenminste 1 deelmonster. Ook in die gevallen wordt de partij als afwijkend beschouwd zodra één deelmonster het maximumgehalte (analyseresultaat min meetonzekerheid) overschrijdt. Dit geldt uiteraard ook in die gevallen waarin er sprake is van 1 genomen monster.

Producten bestemd **om te worden gesorteerd**: partij is afwijkend als **het gemiddelde** analyseresultaat van de deelmonsters min meetonzekerheid het maximumgehalte overschrijdt.

2. Bemonstering anders dan partijbemonstering volgens SOP MON01-05

Indien het monster afwijkend is wordt de bemonsteringslocatie opnieuw bezocht om een partijbemonstering zoals genoemd onder 3 punt 1 van deze SOP uit te voeren, gevolgd door analyse en bijbehorende afhandeling. Indien dit niet uitvoerbaar is, wordt op basis van dit afwijkende monster een maatregel genomen. Op grond van dit resultaat kan echter niet tegen de gehele partij worden opgetreden, omdat het geen partijbemonstering betrof. Wel kan conform het interventiebeleid tegen het individuele monster worden opgetreden. Bij een volgende inspectie wordt dan wel een partijbemonstering uitgevoerd zoals vermeld onder 3 punt 1.

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015 pag. 11 van 16

3.2 Maatregelen

Als het monster als afwijkend wordt beoordeeld, wordt door de teamleider chemie in ISI een voorstel gedaan voor een maatregel met betrekking tot overschrijding van de limiet voor het betreffende mycotoxine. Er wordt rekening gehouden met de terugvinding en een uitgebreide meetonzekerheid van 50% die gebaseerd is op onder meer Fapas ringtesten (6.1.1 en 6.1.2), waarna de uitkomst wordt vergeleken met de limieten uit de tabel.

Bij vergelijken van uitkomst met limiet in de tabel worden 2 gevallen onderscheiden:

1. De **vet** weergegeven getallen zijn gebaseerd op EU verordeningen. In dat geval is een uitkomst afwijkend zodra deze, gecorrigeerd voor terugvinding en rekening houdend met de uitgebreide meetonzekerheid, boven de limiet uit komt. Praktisch gesproken betekent dit dat het analyseresultaat min meetonzekerheid wordt vergeleken met de limiet. Komt het analyseresultaat min meetonzekerheid boven de limiet dan wordt een boeterapport of proces-verbaal opgemaakt. Een boeterapport kan altijd worden opgemaakt. Als de verdachte nalatigheid is te verwijten wordt een proces-verbaal opgemaakt. Dat is ook mogelijk indien er sprake is van recidive.
2. De *cursief* weergegeven getallen zijn voorstellen voor EU limieten. Deze zijn bepalend voor het niveau waarboven een levensmiddel schadelijk is volgens artikel 12 eerste lid BBL. Ook in dat geval is een uitkomst afwijkend zodra deze, gecorrigeerd voor terugvinding en rekening houdend met de uitgebreide meetonzekerheid, boven de limiet uit komt. In geval het hier een op de Nederlandse markt aangetroffen product gaat wordt een boeterapport of proces-verbaal opgemaakt.

Bij het vergelijken van voorliggende meetresultaten met vorige overtredingen moet er op worden gelet dat alleen vergelijkbare gevallen worden beschouwd als herhaling van een overtreding. Dat betekent dat er pas sprake is van een vergelijkbare overtreding als de combinatie mycotoxine + matrix van een te beoordelen geval gelijk is aan een voorafgaande overtreding bij dezelfde partijbelanghebbende.

Bij niet in de tabel genoemde norm/product combinaties moet contact worden opgenomen met de coördinerend specialistisch inspecteur (CSI). Dat geldt ook voor andere gevallen waarin dit voorschrift niet voorziet.

In een boeterapport of proces-verbaal dient naast het voor terugvinding (recovery) gecorrigeerde meetresultaat (in microgrammen per kilo of liter) ook de terugvinding zelf (in procenten) te worden vermeld. Dit terugvindingspercentage is in ISI opgenomen in het opmerkingenveld. Ook moet de uitgebreide meetonzekerheid worden gerapporteerd. De meetonzekerheid bedraagt voor alle mycotoxine/matrix combinaties 50% en moet in dezelfde eenheid (bv µg/kg) als het monsteronderzoekresultaat worden weergegeven.

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 12 van 16

Indien in geval van overschrijding van de normen een maatregel wordt genomen, dient ook te worden nagegaan in hoeverre de betreffende levensmiddelen al zijn uitgeleverd. Hierin worden 2 gevallen onderscheiden. Het eerste is het geval wanneer er sprake is van recall na import van gprodukten uit derde landen (artikel 19 Verordening (EG) nr. 882/2004). Het tweede geval is dat van recall na het op de markt komen van produkten die geproduceerd zijn in Nederland of die via andere kanalen op de Nederlandse markt zijn aangeboden (artikel 54, tweede lid, onder g van Verordening (EG) Nr. 882/2004, waarin artikel 19 tot de mogelijke akties behoort). In beide gevallen moet contact worden opgenomen met de coördinerend specialistisch inspecteur (CSI), die bepaalt of er een recall aan de orde is. Zo ja dan wordt die recallprocedure vervolgens vanuit NVWA-centraal geregeld volgens de al bestaande SOP (ALG04-WV020) voor het uitvoeren van recalls.

Maatregelen n.a.v. controles van levensmiddelen uit derde landen (= import):

Partijen levensmiddelen die bemonsterd worden op het moment van binnenbrengen/invoer in de Europese Unie (waarvan het grondgebied is gedefinieerd in bijlage I van de Verordening (EG) nr. 882/2004) en die niet voldoen aan de wettelijke normen, worden in afwachting van een andere bestemming van die partij levensmiddelen, in officiële inbewaringneming geplaatst.

De bevoegde autoriteit (verder te noemen NVWA) stelt de exploitant van het levensmiddelenbedrijf (verder te noemen belanghebbende), die voor de zending (hier partij genoemd) verantwoordelijk is, als bewaarder aan. De partij wordt door de NVWA gemerkt als zijnde in officiële inbewaringneming genomen, voordat zij afzonderlijk opgeslagen is. Deze officiële inbewaringneming kan uitsluitend worden beëindigd met NVWA toestemming.

De partij mag uitsluitend worden vrijgegeven nadat de NVWA heeft ingestemd met de door de belanghebbende voorgestelde passende maatregel. Onder passende maatregelen worden onder andere verstaan:

- Terugzending naar land van oorsprong (Verordening (EG) nr. 882/2004 artikel 21 eerste lid onder b) of onder c).
- De partij kan, indien hiertegen geen wettelijk bezwaar bestaat, worden aangewend voor andere doeleinden dan waarvoor zij oorspronkelijk was bedoeld (Verordening (EG) nr. 882/2004, artikel 19 eerste lid 1 onder a). *Het is toegestaan een partij die niet voldoet aan de normen voor humane consumptie, te laten verwerken tot b.v. olie of andere doeleinden, indien aannemelijk kan worden gemaakt dat de uit diezelfde partij betrokken produkten dan wel voldoen aan de normen die daarvoor gelden.*
- De partij een behandeling of verwerking laten ondergaan met als doel de partij in overeenstemming te brengen met de eisen van de communautaire wetgeving (Verordening (EG) nr. 882/2004, artikel 20). *In de praktijk blijkt een fysische behandeling veelal alleen uitvoerbaar voor grondnoten. Hiervoor krijgt een belanghebbende de mogelijkheid om te blancheren of een andere schoningsmethode toe te passen. Dit dient onder toezicht van de NVWA te geschieden, hetgeen betekent dat de analyseresultaten van een partij na blancheren teruggemeld moeten worden.*

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 13 van 16

- Indien geen andere mogelijkheid overblijft wordt de partij vernietigd (Verordening (EG) nr. 882/2004, artikel 21 tweede lid).

Elke andere mogelijkheid, zoals aangegeven door de belanghebbende, wordt door de NVWA afzonderlijk beoordeeld. Hierbij staat centraal dat de gezondheid van mens en dier gewaarborgd moet zijn. Aan alle geboden maatregelen zijn door de NVWA voorwaarden gesteld, waarop de NVWA te allen tijde toezicht kan uitoefenen. Eén van de voorwaarden is dat de opgelegde maatregel getroffen moet zijn binnen een periode van maximaal zestig dagen nadat de bevoegde autoriteit een besluit genomen heeft over de bestemming van de zending, tenzij er juridische stappen zijn ondernomen.

Bij nemen van maatregelen tegen de belanghebbende worden 2 gevallen onderscheiden:

1. De NVWA stelt een onderzoek in naar de aanwezigheid en juistheid van een eventueel aanwezig certificaat. Hierbij worden de criteria gebruikt zoals genoemd onder 6.2. Een certificaat dient tenminste de eerste 6 criteria te bevatten en is compleet als het alle 13 omvat. Voor goederen die onder beschikking EG 1152/2009 (6.1.9) vallen geldt dat het daarin voorgescreven exemplaar volledig moet zijn ingevuld. Indien er een certificaat aanwezig is en dit certificaat voldoet aan de wettelijke voorschriften is er sprake van een overtreding, maar deze is niet aan de belanghebbende te wijten. Er wordt in dit geval afgezien van juridische stappen jegens belanghebbende. Wel worden maatregelen tegen de goederen genomen zoals hierboven beschreven onder **Maatregelen**.
2. Indien er géén certificaat aanwezig is, of een onjuist certificaat bij de partij is gevoegd, dan wordt een boeterapport opgemaakt. Ook worden tevens maatregelen tegen de goederen genomen zoals hierboven beschreven onder **Maatregelen**.

4 Diversen

4.1 Referenties

- 4.1.1 A. Maroto, R. Boqué, J. Riu, I. Ruisanchez and M. Odena, Uncertainty in aflatoxin B1 analysis using information from proficiency tests, Anal. Bioanal. Chem. (2005) 382: 1562–1566, en de daarin geciteerde referenties, m.n. EURACHEM (2000) Quantifying uncertainty in analytical measurement, 2nd edn. <http://www.eurachem.ul.pt/guides/QUAM2000-1.pdf>
- 4.1.2 Food Analysis Performance Assessment Scheme (FAPAS), Protocol for the organisation and analysis of data sixth edition, 2002, Central Science Laboratory, Sand Hutton, York YO41 1LZ, UK, <http://www.fapas.com/pdfpub/FAPASProtocol.pdf>
- 4.2 Opmerkingen
 - 4.2.1 De gemiddelde uitgebreide meetonzekerheid MU is voor alle mycotoxinen-matrix combinaties geschat op basis van de gemiddelde intralaboratorium-reproduceerbaarheid (25%) en de gemiddelde interlaboratorium-reproduceerbaarheid verkregen bij proficiency tests (6.1.1 en 6.1.2). Voor uniform gebruik in de dagelijkse praktijk is deze waarde gelijkgesteld voor alle mycotoxine/matrix combinaties door de hoogste waarde naar boven af te ronden. Hierdoor wordt in alle gevallen met 50% gerekend voor de uitgebreide meetonzekerheid.

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 14 van 16

4.2.2 Voor het beoordelen van certificaten zijn de volgende punten van belang:

1 uniek nummer van certificaat	5 wijze van monsterneming	9 het aantal colli
2 omschrijving van het product	6 accreditatie van het laboratorium	10 de hoeveelheid
3 analyseresultaat	7 getekend door bevoegd persoon	11 land van oorsprong
4 uniek nummer van lading	8 datum van afgifte	12 datum van monsterneming
		13 datum van monsteranalyse

4.2.3 Limietentabel

AF B1	Aflatoxine B ₁
AF totaal	Som van de aflatoxinen B ₁ , B ₂ , G ₁ en G ₂
OTA	Ochratoxine A
DON	Deoxynivalenol
FB1 + FB2	Som van de fumonisinen B ₁ en B ₂ .
ZEN	Zearalenon
PAT	Patuline
AF M1	Aflatoxine M ₁

Limieten uit EU verordeningen zijn **vetgedrukt** en die uit EU concepten, of gebaseerd op BBL Artikel 12 eerste lid, *cursief*. Waar niet anders vermeld zijn de producten bedoeld voor directe humane consumptie of als ingrediënt in levensmiddelen. Bij noten of zaden heeft het meetresultaat, zoals gerapporteerd door het laboratorium, betrekking op het eetbare deel.

Voetnoten:

¹ niet zijnde amandel, hazel-, pistache- en paranoot of abrikozenpit.

² **0,025** voor AF M1 in babyfood en **0,050** in melk en -produkten.

³ Bij toepassing van in bijlage 4 vastgestelde maximumgehalten op verdunde, verwerkte of samengestelde levensmiddelen moet rekening worden gehouden met veranderingen in de concentratie van de verontreiniging als gevolg van het verwerken van deze producten, danwel de relatieve hoeveelheden van de ingrediënten in het product. Hiertoe dient de receptuur (het etiket) van de fabrikant te worden geraadpleegd.

In geval er voor individuele ergot alkaloiden of de bijbehorende -inines gehalten worden gevonden hoger dan 100 microgram per kilo rapporteert het VV laboratorium van de NVWA de resultaten aan team Toezichtsonwikkeling van de divisie Consument en veiligheid die de resultaten evalueert aan de hand van de AANBEVELING VAN DE COMMISSIE van 15 maart 2012 betreffende de monitoring van de aanwezigheid van moederkorenalkaloiden in diervoeders en levensmiddelen (2012/154/EU), Publicatieblad van de Europese Unie, L 77/20-21, 16.3.2012.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:077:0020:0021:NL:PDF> .

In geval er meer T2 of HT2 wordt gevonden dan 100 microgram per kilo rapporteert het VV laboratorium van de NVWA de resultaten aan team Toezichtsonwikkeling van de divisie Consument en veiligheid die de resultaten evalueert aan de hand van de AANBEVELING VAN DE COMMISSIE van 27 maart 2013 betreffende de aanwezigheid van T-2- en HT-2-toxine in granen en graanproducten (2013/165/EU), Publicatieblad van de Europese Unie, L 91/12-15, 3.4.2013.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:091:0012:0015:NL:PDF>

Bijlage 4: limietentabel mycotoxinen

Produkt	Mycotoxine limiet in microgram per kilo of liter						
	AFB1	AF tot.	OTA	DON	FB1+FB2	ZEN	PAT
Noten							
Grondnoten, andere ^{1, 3} noten, oliehoudende za- den ³ en daarvan afgeleide produkten	2	4	10				
Hazelnoten ³ en paranoten ³	5	10	10				
Andere ¹ noten om te sorteren/behandelen	5	10	20				
Amandelen ³ , pistachenoten ³ en abrikozenpitten ³	8	10	10				
Grond-, hazel- en paranoten en zaden ter sorte- ring/behandeling	8	15	20				
Amandelen, pistachenoten en abrikozenpitten om te sorteren/behandelen	12	15	20				
Pitten ³ : meloen-, pijnboom-, pompoen- en ande- re dan abrikozen	8	10	10				
Granen (m.u.v. rijst, boekweit en mais)	AFB1	AF tot.	OTA	DON	FB1+FB2	ZEN	PAT
Algemeen: granen en graanprodukten	2	4	3				
Onbewerkte granen, behalve durum, haver en mais			5	1250		100	
Onbewerkte durum en haver			5	1750		100	
Meel van granen, zemelen en kiemen, m.u.v. maismeel	2	4	3	750		75	
Droge deegwaren	2	4	3	750			
Brood, gebak, koekjes, snacks en ontbijtgranen	2	4	3	500		50	
Mais	AFB1	AF tot.	OTA	DON	FB1+FB2	ZEN	PAT
Mais om te sorteren/behandelen	5	10	5				
Onbewerkte mais, tenzij bestemd voor natmalen			5	1750	4000	350	
Mais en -produkten, voor directe consumptie, <i>m.u.v.:</i>	2	4	3	750	1000	200	
- Geraffineerde maisolie					1000	400	
- Snacks en ontbijtgranen op basis van mais					800	100	
- Maalfrakties met deeltjes > 500 micron, niet voor directe consumptie			3	750	1400	200	
- Maalfrakties met deeltjes < 500 micron, niet voor directe consumptie			3	1250	2000	300	
Boekweit	AFB1	AF tot.	OTA	DON	FB1+FB2	ZEN	PAT
Boekweit	2	4	3				
Boekweit, onbewerkt			5				
Rijst	AFB1	AF tot.	OTA	DON	FB1+FB2	ZEN	PAT
Rijst	2	4	3				
Rijst, onbewerkt	5	10	5				
Rijst om te sorteren/behandelen	5	10					
Cacao	AFB1	AF tot.	OTA	DON	FB1+FB2	ZEN	PAT
cacao bonen			10				
cacao poeder			5				
cacao produkten			3				

titel	Specifiek interventiebeleid eet- en drinkwaren chemie		
code	IB02-SPEC43	Versie 3	ingangsdatum 01-03-2015
			pag. 16 van 16

Produkt	Mycotoxine limiet in microgram per kilo of liter						
	AFB1	AF tot.	OTA	DON	FB1+FB2	ZEN	PAT
Kruiden/specerijen							
Paprika, Chili (gedroogd, geheel of gemalen)	5	10	30				
Peper (witte, zwarte, cayenne, Spaanse)	5	10	15				
Curcuma, Gember, Nootmuskaat	5	10	15				
Mengsels die 1 of meer van deze specerijen bevatten	5	10	15				
Overige specerijen of kruiden, danwel mengsels	5	10	15				
Babyfood²							
Babyvoeding voor zuigelingen en peuters	0,1		0,5	200	200	20	10
Dieetvoeding voor medisch gebruik voor zuigelingen	0,1		0,5				
Gedroogde zidvruchten en vruchtenprodukten							
Algemeen: gedroogde vruchten en produkten ervan	2	4	10				
Gedroogde vruchten om te sorteren/behandelen	5	10					
Gedroogde vijgen	6	10	10				
Rozijnen, krenten, sultana's	2	4	10				
Appelprodukten zoals appelmoes of appelcompote							25
Zoethoutwortel als ingredient voor kruidenthee			20				
Zoethoutextract voor gebruik in levensmiddelen			80				
Gedroogde kokos	10	20					
Koffie/thee							
Gebrande koffiebonen (al of niet gemalen)			5				
Oploskoffie			10				
Groene (ongebrende) koffiebonen			20				
Thee			10				
Dranken							
Wijn (rood, wit rose)			2				
Druivesap of -most, geconc. of gereconstitueerd			2				
Druivesap wat als ingrediënt wordt gebruikt			2				
Vruchtesappen als zodanig en als ingredient							50
Vruchtesappenconcentraat, verdund volgens instructie							50
Appelhoudende sterke en/of gefermenteerde drank							50
Bier			2				
Voedingssupplementen op basis van gefermenteerde rjjst							
							Citrinine 2000 microgram per kilo.